

Handläggare
Pia Lindman
Telefon: 08-50808418

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2025-04-24

Hantering av insatsen trygghetslarm utifrån ny socialtjänstlag

Svar på remiss från kommunstyrelsen Stockholm stad

Förvaltningens förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

1. Kungsholmens stadsdelsnämnd tillstyrker förslaget om att socialtjänstens äldreomsorg i Stockholms stad ska tillhandahålla insatsen trygghetslarm utan individuell behovsprövning förenat med följande villkor:
 - den enskilde är 65 år eller äldre,
 - den enskilde bor i ordinärt boende och
 - den enskilde är folkbokförd i Stockholms stad.
2. Kungsholmens stadsdelsnämnd tillstyrker att trygghetslarm i ordinärt boende för personer 65 år och äldre i form av insats utan individuell behovsprövning ska omfattas av valfrihetsystemet för hemtjänst.
3. Kungsholmens stadsdelsnämnd tillstyrker att insatsen trygghetslarm i ordinärt boende till personer som är 65 år och äldre i form av insats utan individuell behovsprövning läggs till i förfrågningsunderlag, kontraktsvillkor och uppdragsbeskrivning för hemtjänst.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har skickat en remiss ”Hantering av insatsen trygghetslarm utifrån ny socialtjänstlag”. Remissen ska vara besvarad senast den 13 maj 2025.

Skilnaden från nuvarande hantering avser i huvudsak att det för en insats utan individuell behovsprövning inte fattas ett individuellt

beslut till den enskilde för att få ta del av insatsen. Om ett beslut inte fattas om att tillhandahålla insatsen utan individuell behovsprövning gäller att insatserna ska ges efter individuell behovsprövning, vilket kommer medföra en mer omfattande utredning och förlänga handläggningstiden.

Äldreförvaltningen föreslår att följande villkor ska gälla:

- den enskilde är 65 år eller äldre,
- den enskilde bor i ordinärt boende och
- den enskilde är folkbokförd i Stockholms stad.

Samtliga tre villkor ska vara uppfyllda för att få ta del av trygghetslarm utan individuell behovsprövning.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning tillstyrker äldreförvaltningens förslag om att socialtjänstens äldreomsorg i Stockholms stad ska tillhandahålla insatsen trygghetslarm utan individuell behovsprövning förenat med ovannämnda villkor.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat en remiss ”Hantering av insatsen trygghetslarm utifrån ny socialtjänstlag”. Förslaget för Stockholms stads hantering har tagits fram av äldreförvaltningen. Remissen ska vara besvarad senast den 13 maj 2025.

Övriga remissinstanser är Stadsledningskontoret, Enskede- Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd och Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd.

Ärendet

Förutsatt att riksdagen fattar beslut om ny socialtjänstlag enligt propositionen 2024/25:89 kommer den nya socialtjänstlagen innebära en rad förändringar för stadens socialtjänstverksamheter. En av de stora förändringarna som föreslås innebär att socialnämnden ges möjlighet att erbjuda insatser på två sätt, efter individuell behovsprövning och utan individuell behovsprövning.

Av propositionen framgår att regeringens förslag är att bestämmelsen i 4 kap. 2 a § SoL inte bör föras över till den nya socialtjänstlagen eftersom syftet med paragrafen ryms inom ramen för förslaget om insatser utan individuell behovsprövning. Den föreslagna lagändringen om att inte föra över bestämmelsen i 4 kap. 2 a § SoL till den nya socialtjänstlagen innebär att Stockholms stad behöver besluta om hur staden ska tillhandahålla insatsen trygghetslarm i ordinärt boende till personer som är 65 år och äldre.

För att Stockholms stad ska kunna tillhandahålla insatsen trygghetslarm i ordinärt boende till personer som är 65 år och äldre utan individuell behovsprövning behöver kommunfullmäktige besluta om det. Det ankommer även på kommunfullmäktige att besluta om eventuella villkor ska gälla och vem som ska utföra insatsen. Insatsen omfattas inte av något undantag från skyldigheten att dokumentera. Om ett beslut inte fattas om insatsens tillhandahållande utan individuell behovsprövning gäller att insatserna ska ges efter individuell behovsprövning.

Nuvarande hantering av insatsen trygghetslarm i ordinärt boende till personer som är 65 år och äldre

Trygghetslarm i ordinärt boende är ett viktigt tekniskt hjälpmedel för att öka tryggheten för den enskilde i sin bostad. Trygghetslarm gör det möjligt för den enskilde att lätt få kontakt när den enskilde har behov av hjälp, till exempel om den enskilde ramlat, blivit sjuk eller av annan anledning behöver komma i kontakt med hemtjänsten.

Riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg antogs i kommunfullmäktige den 12 april 2021. Av riktlinjerna framgår att trygghetslarm ska handläggas utan föregående behovsprövning enligt 4 kap. 2 a § SoL vilket innebär att handläggning görs utifrån ett förenklat beslutsfattande och utifrån specifikt uppsatta kriterier. I Stockholms stad innebär det att alla personer som har fyllt 65 år och ansöker om trygghetslarm ska beviljas det. Beslut om trygghetslarm beviljas tillsvidare.

Hantering av insatsen trygghetslarm utifrån ny socialtjänstlag

Ansökan om trygghetslarm handläggs och beslutas av Stockholms trygghetsjour på uppdrag av stadsdelsnämnderna. Stockholms trygghetsjour ansvarar också för installation, service och inköp av trygghetslarm.

Vid Stockholms trygghetsjour finns även larmmottagningen för stadens trygghetslarm. Förenklat beslutsfattande av insatsen trygghetslarm innebär att följande kriterier ska vara uppfyllda för att den enskilde ska beviljas insatsen:

- den enskilde är 65 år eller äldre,
- den enskilde bor i ordinärt boende och
- den enskilde är folkbokförd i Stockholms stad.

Samtliga tre villkor ska vara uppfyllda för att beviljas trygghetslarm enligt 4 kap. 2 a § SoL.

Med ordinärt boende avses inte boende på servicehus eller vård- och omsorgsboende.

Insatsen trygghetslarm är en del av hemtjänst och ingår i Stockholms stads valfrihetssystem för hemtjänst som infördes den 1 januari 2002 efter beslut i kommunfullmäktige den 18 juni 2001 (dnr. 483/2001). Av ärendet framgår att kundval ska ge den enskilde rätt att, efter biståndsbeslut, välja utförare.

Av nu gällande kontraktsvillkor (dnr ALD 2024-90) och uppdragsbeskrivning för hemtjänst (dnr ALD 2024/63) framgår att uppdragets målgrupp är personer som har biståndsbeslut om hemtjänstinsatser.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen i samverkan med socialtjänstavdelningen. Stadsdelsnämndens pensionärsråd har beretts möjlighet att lämna sina synpunkter i ärendet. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att ta del av yttrandet, eventuella synpunkter framgår av separat skrivelse.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förutsatt att riksdagen fattar beslut om ny socialtjänstlag enligt proposition 2024/25:89 kommer den nya socialtjänstlagen innebära en rad förändringar för stadens socialtjänstverksamheter. Bland annat föreslås att bestämmelsen i 4 kap. 2 a § SoL inte bör föras över till den nya socialtjänstlagen eftersom syftet med paragrafen ryms inom ramen för förslaget om insatser utan individuell behovsprövning.

Lagändringen innebär att Stockholms stad behöver besluta om hur staden ska tillhandahålla insatsen trygghetslarm i ordinärt boende till personer som är 65 år och äldre. Kungsholmens stadsdelsförvaltning instämmer i äldreförvaltningens bedömning om att insatsen ryms inom ramen för förslaget om insatser utan individuell behovsprövning och med fördel kan ges utan individuell behovsprövning. Insatsen omfattas inte av något undantag från skyldigheten att dokumentera. Insatsen gäller tillsvidare.

Skillnaden från nuvarande hantering avser i huvudsak att det för en insats utan individuell behovsprövning inte fattas ett individuellt beslut till den enskilde för att få ta del av insatsen. Om ett beslut inte fattas om att tillhandahålla insatsen utan individuell behovsprövning gäller att insatserna ska ges efter individuell behovsprövning, vilket skulle kunna medföra en mer omfattande utredning och förlänga handläggningstiden.

Äldreförvaltningen föreslår i sitt tjänsteutlåtande att följande villkor ska gälla:

- den enskilde är 65 år eller äldre,
- den enskilde bor i ordinärt boende och
- den enskilde är folkbokförd i Stockholms stad.

Samtliga tre villkor ska vara uppfyllda för att få ta del av trygghetslarm utan individuell behovsprövning.

Med ordinärt boende avses inte boende på servicehus eller vård- och omsorgsboende. Vidare bedömer äldreförvaltningen att insatsen fortsatt ska ingå i valfrihetsystemet för hemtjänst.

Äldreförvaltningen föreslår därför att trygghetslarm i ordinärt boende för personer 65 år och äldre i form av insats utan individuell behovsprövning ska omfattas av valfrihetsystemet för hemtjänst.

Äldreförvaltningen föreslår också att insatsen trygghetslarm i ordinärt boende till personer som är 65 år och äldre i form av insats utan individuell behovsprövning ska läggas till i förfrågningsunderlag, kontraktsvillkor och uppdragsbeskrivning för hemtjänst.

Äldreförvaltningen bedömer att föreslagna ändringar inte kommer medföra någon förändring avseende efterfrågan av trygghetslarm i ordinärt boende eller bidra till ökade kostnader i de fall insatsen kommer erbjudas till personer som är 65 år och äldre utan individuell behovsprövning. Däremot bedömer äldreförvaltningen att det kommer att krävas ökade resurser för handläggning i det fall Stockholms stad väljer att enbart tillhandahålla insatsen efter individuell behovsprövning.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning tillstyrker äldreförvaltningens förslag om att socialtjänstens äldreomsorg i Stockholms stad ska tillhandahålla insatsen trygghetslarm utan individuell behovsprövning förenat med ovannämnda villkor.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Helena Lindström Slotte
Avdelningschef
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2025-03-26
Helena Lindström Slotte, Avdelningschef	2025-03-26